

Finančno poslovanje podjetja

Finančni viri

Vprašanje:

Denimo, da vam nekdo ponudi 1.000 € danes ali pa 1.100 € čez eno leto. Za katero možnost se boste odločili, če denar potrebujete šele čez eno leto?

Odgovor:

Odvisno od stopnje donosa!

Računamo vrednost 1.000 €, ki bi jih dobili takoj, čez eno leto:

- 8% s.d. : 1.080 €   raje 1.100 € čez 1 leto
- 10% s.d. : 1.100 €   vseeno
- 12% s.d. : 1.120 €   raje 1.000 € danes

Koliko denarja bomo torej imeli čez eno leto, če imamo danes 1.000 €, obrestna mera pa je 10%?

$$\begin{aligned} & 1.000 \text{ €} + \text{obresti} \\ & 1.000 + 10\% \cdot 1.000 \\ & 1.000 + 0,10 \cdot 1.000 \\ & 1.000 (1+0,10) = 1.000 \cdot 1,1 = 1.100 \text{ €} \end{aligned}$$

V splošnem: $FV = PV \cdot (1+r)$

Koliko pa čez dve leti ob enakih pogojih?

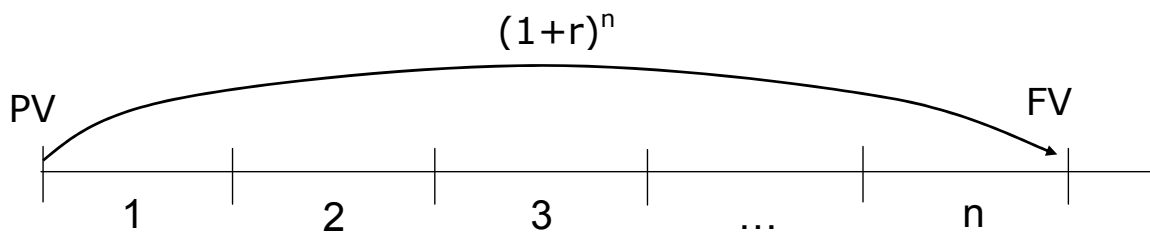
Po prvem letu imamo $1.000 \cdot 1,1$.

Sedaj obrestujemo še za eno leto:

$$100.000 \cdot 1,1 \cdot 1,1$$

V splošnem: $FV = PV \cdot (1+r)^2$

Obrestno obresti račun!

$$FV = PV(1+r)^n$$

Naloga IX/1:

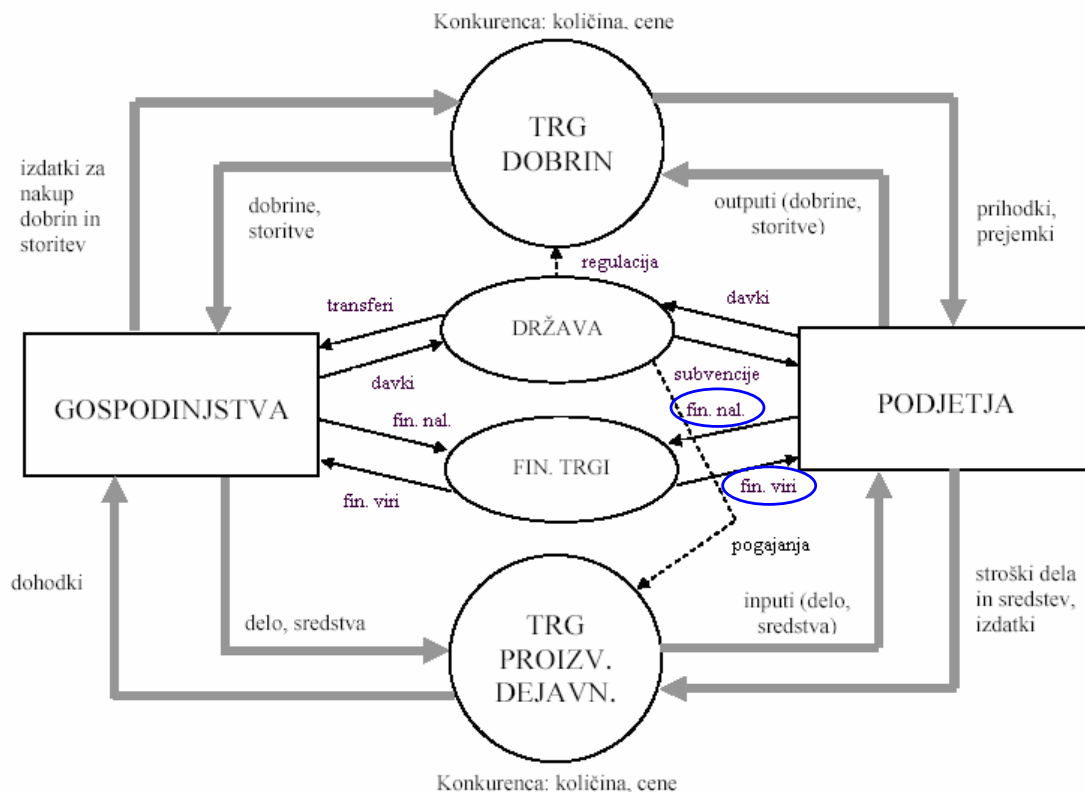
Država da javnemu podjetju kredit v vrednosti 42.500 € za dobo 5 let po 8,5% obrestni meri. Koliko bo podjetje čez pet let moralo vrniti?

Naloga IX/2:

Na občini so pri planiranju proračuna ugotovili, da bodo lahko čez 5 let vrnili kredit (skupaj s pripadajočimi obrestmi) največ v višini 85.000 €. Koliko kredita si lahko na občini danes privoščijo, če je letna obrestna mera 7%?

Naloga IX/3:

Denimo, da javno podjetje vzame pri banki posojilo v višini 100.000 €. Koliko znaša letna obrestna mera, če bo podjetje čez 8 let vrnilo 185.543,21 €?

Finančne naložbe

Naložbe s fiksnimi donosi in naložbe s tveganimi (variabilnimi) donosi

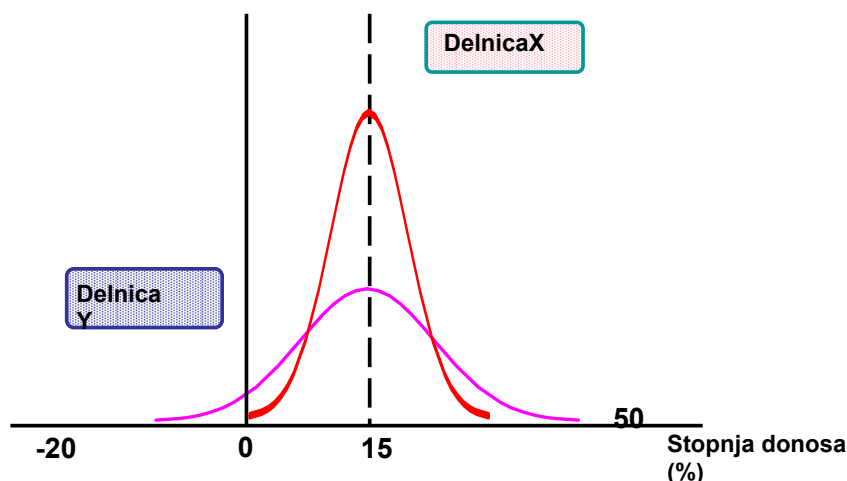
Denimo, da ima neka finančna naložba dva možna izida; visokega, H , in nizkega, L . Verjetnost za realizacijo visokega je p , za realizacijo nizkega pa $1 - p$.

Pričakovani donos (donosnost) je tako:

$$E(\text{ret}) = p \cdot H + (1 - p) \cdot L$$

Če gre za naložbo s fiksnimi donosi, potem je pričakovani donos znan. Če ne, računamo pričakovanega. Vendar ta ni gotov! Z njim je povezano **tveganje!**

Verjetnostna
porazdelitev

Katera delnica je bolj tvegana?

Naloga IX/4:

Javno podjetje ima na razpolago 20.000 € prostih denarnih sredstev.

a) Denimo, da ima za naložbo teh sredstev dve alternativni: petletni depozit s 3,65% fiksno letno obrestno mero ali pa petletno državno obveznico serije 1 s 3,95% fiksno letno obrestno mero. Za katero alternativo naj se odloči, če s sklepanjem depozita ni dodatnih stroškov, borzna hiša pa za nakup obveznic zaračuna 2% nakupne vrednosti obveznic?

b) Kaj pa, če ima podjetje na voljo naložbo v petletni depozit s 3,65% fiksno obrestno mero oziroma naložbo v delnice, ki naj bi – po pričakovanju finančnikov – v naslednjih petih letih z verjetnostjo 60% prinesle 9%, z verjetnostjo 40% pa -1%? Stroški banke so spet enaki 0, stroški borzne hiše pa ponovno 2% nakupne vrednosti delnic.

c) Kaj pa, če ima podjetje na voljo naložbo v depozit (pogoji pod a)) ali pa petletno državno obveznico serije 2 z donosnostjo 4%, v katero je mogoče vložiti 50.000 € (manj ne), kar pomeni, da bi podjetje moralo za pet let najeti dodatnih 30.000 € (tj. kredit) po 5,02% fiksni letni obrestni meri? Upoštevajte tudi stroške borzne hiše pri nakupu obveznic.

Inkrementalna analiza

sedanje stanje => odločitev za neko spremembo, investicijo => bodoče stanje

Odločitev za neko spremembo (npr. za določeno investicijo, projekt, reorganizacijo...) prinese tako dodatne koristi (prihodke) kot dodatne stroške. Tem »dodatnim« pravimo **inkrementalni**.

Inkrementalni dobiček = inkrementalni prihodki – inkrementalni stroški

Če bodo dodatne koristi presegle dodatne stroške, se je za spremembo smiselno odločiti.

Potrebno upoštevati tudi **oportunitetne prihodke in stroške!**

Naloga IX/5:

V javnem zdravstvenem zavodu želijo preveriti, ali bi bilo smiselno prehrano naročiti pri zunanjem gostincu in torej zapreti lastno kuhinjo.

V povprečju pripravijo na dan 140 obrokov, v mesecu pa je povprečno 30 dni. Mesečni stroški dela v kuhinji znašajo 33.600 €, stroški porabljenih sestavin (tu so vključeni tudi ostali neposredni materialni stroški) pa znašajo 2,5 € na obrok. V zdravstvenem zavodu mesečno nastane v povprečju za 42.000 € splošnih stroškov, od tega jih (po nekem ključu) odpade na kuhinjo 20%.

Ugotovite, ali se javnemu zdravstvenemu zavodu splača najeti gostinca, če veste, da ta za en obrok zaračuna 6 €.